

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Datum:
2022-07-27 14:19:23

Diarienummer
22-020

1 (9)

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografin i Övre Norrland (Förstudier)

Utlysningsspecifika förutsättningar: Observera att utlysningen är preliminär och att utlysningen kan komma att avbrytas. Detta beror bland annat på att EU-kommissionen ännu inte har godkänt Sveriges program inom Europeiska socialfonden plus och att regeringen ännu inte beslutat om ny svensk fondgemensam förordning. En förutsättning för att möjligheten att ansöka om stöd ska öppna är, bland annat, att programmet godkänns och att en förordning beslutas.

I utlysningstexten görs hänvisningar till bifogade beslutsvillkor. Eftersom den svenska fondgemensamma förordningen ej är beslutad finns dessa beslutsvillkor i nuläget inte bifogade men de kommer att finnas tillgängliga när Svenska ESF-rådet öppnar upp för möjligheten att ansöka om stöd.

Projekt som finansieras inom ramen för den här utlysningen kan pågå som längst 9 månader.

Maxbelopp som går att söka är 1 860 000 kronor (inklusive medfinansiering).

Utlyst belopp: 5 000 000 kronor

Utlysningens startdatum: 2022-09-01

Utlysningens slutdatum: 2022-10-03

Notera att utlysningen stänger klockan 16:00 sista ansökningsdagen. Svenska ESF-rådet kan efter denna tidpunkt endast begära in de kompletteringar eller förtydliganden som behövs för att kunna fatta ett beslut.

Region: Övre Norrland

Geografiskt område: Projekten inom denna utlysning ska bedrivas i Norrbottens och Västerbottens län.

Programområde

Denna utlysning är inom Programområde D, *Öka kapaciteten i den glesa geografin*. Programområde D riktas till de glesbefolkade regionerna Övre Norrland och Mellersta Norrland och ska i första hand avse kapacitetsförstärkning av lokala och regionala strukturer, men kan även avse insatser direkt till individen. Insatserna kan syfta till att kompensera för regionernas specifika utmaningar kring stora avstånd med få möjligheter till kollektivt resande, en låg befolkningstäthet och en åldrande befolkning. Dessa utmaningar förstärks även många gånger då de behöver hanteras i kombination med små och många gånger isolerade lokala eller regionala arbetsmarknader samt små organisationer och kommuner med förhållandevis låg

genomförandekapacitet. Kommunerna och regionerna i de glesbefolkade regionerna får ofta ta ett större ansvar än i tätbefolkade områden där statliga myndigheter, organisationer inom civilsamhället och marknadsaktörer kan komplettera.

Programområde D beslutas på regional nivå i de aktuella regionerna.

Medfinansiering från projektet: 55 %

Projektens tidigast möjliga startdatum: 2023-01-02

Projektens senast möjliga startdatum: 2023-03-01

Projektens senast möjliga slutdatum: 2023-11-30

Beviljade projekt ska följa de relevanta beslutsvillkor som finns som bilaga till denna utlysning.

Bakgrund

Övre Norrland omfattar Norrbottens och Västerbottens län och 29 kommuner. Till ytan är det en av EU:s geografiskt största NUTS 2-regioner och motsvarar nära 40 procent av Sveriges yta. Programområdet är beläget i den nordligaste delen av EU och gränsar till Norge, Finland och är en del av Barentsregionen. Drygt en halv miljon människor bor i regionen. Två tredjedelar av invånarna bor i regionens kustkommuner vilket skapar en kontrast mellan en tätbefolkad kuststräcka och ett glest befolkat inland med olika utmaningar. De inomregionala skillnaderna är stora även ur ett socioekonomiskt perspektiv. Digitaliseringsgraden i regionen är generellt låg och avstånden är långa mellan lokala arbetsmarknader, som bland annat medför begränsningar för kollektivtrafik och arbetspendling.

Programområdets ekonomi är i huvudsak naturbaserad, som innebär att näringslivet är känsligt för konjunktursvängningar. Det stora kompetensförsörjningsutmaningarna beror delvis på den demografiska utvecklingen där antalet äldre ökar kraftigt, samtidigt som andelen av befolkningen i arbetsför ålder minskar som medför att färre personer ska försörja fler. För att skapa långsiktigt hållbara samhällen är stärkt lokal och regional attraktionskraft väsentlig för att attrahera och behålla invånare och kompetent arbetskraft. Under lång tid har emellertid unga, framförallt kvinnor valt att flytta från regionen för studier eller arbete.

Vissa kommuner har länge fungerat som regionala utvecklingsmotorer i Övre Norrland, och antalet ökar då flera ytterligare kommuner nu väntas växa och bidra till en stark uppgång tack vare historiskt stora expansioner och etableringar av företag som globalt går i spetsen för omställningen till fossilfria samhällen. De industriella investeringarna förväntas skapa tusentals nya arbetstillfällen. Den explosiva utvecklingen medför konkurrens om arbetskraft med risk för kannibalism av arbetskraft mellan företag och organisationer. Digitalisering, automatisering och den gröna omställningen är strukturuomvandlingar som påverkar samhället och arbetsmarknaden i grunden, som innebär att stora delar av arbetskraften behöver utveckla nya eller komplettera

sina kompetenser i ett livslångt lärande. Detta medför ökade möjligheter till matchning, övergångar och rörlighet på arbetsmarknaden. I arbetet är det viktigt att utveckla lärcentrum eller andra former av noder för stärkt kompetensförsörjning och distansöverbyggande kapacitet, samt att utveckla samtliga utbildningsformer såsom gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen inklusive yrkesvux, folkhögskolan, yrkeshögskolan samt universitetet, högskolan och forskningsinstitut i syfte att förstärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv. Sammanfattningsvis har Övre Norrland behov av SÄRSKILDA insatser för att överbygga hinder till följd av den glesa geografien och kompensera för demografiska utmaningar där allt färre ska försörja allt fler. Kapacitetsförstärkande insatser behövs för att stärka aktörer att arbeta med utvecklingsarbete och att utveckla lokala och regionala strukturer för livslångt lärande och en flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning. Individer behöver stärkas via kompetensutvecklingsinsatser för att öka möjligheterna att få eller behålla ett arbete. Samverkan mellan samhällssektorer och branscher är en nyckelfråga för att jobba mer effektivt med utmaningar.

Inriktning

Projekten i denna utlysning ska fokusera på relevanta frågeställningar och utmaningar kopplade till den glesa geografins påverkan på arbetsmarknaden i Övre Norrland.

Förstudier handlar om att ta fram en problem- och behovsanalys inom ett sakområde i syfte att identifiera behov och förutsättningar, som framtida utlysningar och projekt kan adressera. Det kan handla om att identifiera och/eller mobilisera de aktörer som är nödvändiga för att genomföra ett framtida projekt med finansiering från Socialfonden. Det kan utgöras av en intressentanalys som beskriver vilka organisationer som bör delta och varför. En förstudie kan även resultera i en utvecklad projektidé som kan finansieras av Socialfonden inom ett annat programområde.

Även insatser som syftar till att utveckla och pröva nya metoder och arbetssätt kommer att omfattas av utlysningen.

Målgruppen för utlysningen kommer vara organisationer, myndigheter, företag och andra arbetsgivare inom privat, offentlig och idéburen sektor. Insatserna bör ta hänsyn till kompetensförsörjning i ett bredare perspektiv i syfte att modernisera arbetsmarknadens aktörer och tjänster för att bedöma och förutse kompetensbehov och säkerställa snabbt och skräddarsytt bistånd och stöd till matchning, övergångar och rörlighet på arbetsmarknaden.

Projekten är tänkta att primärt bedrivs utan deltagare.

Förväntade resultat av projekten i utlysningen

Mål:

Denna utlysning innehåller tre valbara mål att arbeta med, samt till dessa kopplade prioriterade områden. Under varje mål finns exempel på insatser kopplat till detta mål.

I denna förstudie blir målen ledande för inom vilka områden projektansökningar ska undersöka förutsättningarna för genomförandeprojekt i framtiden.

Mål 1. Utbildning och arbete

Insatser har bidragit till ökad rörlighet och ökade övergångar för att möta arbetsmarknadens behov i regionerna.

Prioriterade områden mål 1: Den glesa geografien innebär större utmaningar för arbetsmarknadens möjlighet att säkra arbetskraft och kompetens. Till exempel på grund av problem med matchning av, och tillgång till, kompetenser och hinder för rörlighet på arbetsmarknaden. Insatser inkluderar till exempel möjligheter att stärka utbildningssystemens kvalitet, effektivitet och anpassning till arbetsmarknaden för att underlätta för människor att tillägna sig nyckelkompetenser, inbegripet digitala färdigheter.

Exempel på insatser mål 1:

- Insatser för analys och prognos av kompetensbehov lokalt och regionalt.
- Insatser för att underlätta matchning och övergångar på arbetsmarknaden lokalt och regionalt, nationellt och internationellt.
- Insatser vid snabba omställningar på arbetsmarknaden lokalt och/eller regionalt.
- Insatser för validering, både för att stärka individens ställning på arbetsmarknaden och för regionala strukturer för att tillgodose arbetsmarknadens behov.
- Insatser för att öka tillgången till arbetskraft samt ökad rörlighet för att möta arbetsmarknadens behov i regionerna.

Mål 2. Distansöverbryggande kapacitet

Insatser har bidragit till att minska konsekvenserna på arbetsmarknaden som orsakas av gles geografi.

Prioriterade områden mål 2:

De långa avstånd, och den relativt låga befolkningstätheten, som karaktäriserar områdets regioner medför ökade hinder på arbetsmarknaden. Insatser som bidrar till att överbrygga dessa hinder för val av, eller tillgång till, arbete eller utbildning eller som ökar medborgares tillgänglighet till stöd är en viktig del av lösningen. Det kan till exempel röra sig om insatser inom digitalisering eller som rör hinder för fysisk mobilitet.

Exempel på insatser mål 2:

- Kapacitetsförstärkande insatser samt insatser för att utveckla lärcentrum samt samtliga utbildningsformer, såsom gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen inklusive yrkesvux, folkhögskolan, yrkeshögskolan samt universitet och högskola i syfte att förstärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv.
- Lokala och regionala insatser av kapacitetsförstärkande och koordinerande karaktär för arbetsmarknadens aktörer till exempel inom livslångt lärande eller socialt entreprenörskap.
- Samverkansprojekt mellan offentliga aktörer för att samla och koordinera samhällsfunktioner med stor geografisk spridning. Till exempel genom interkommunala samarbeten för att kunna

erbjuda samhällsviktig service trots geografiska utmaningar.

Mål 3: Samverkan

Insatser har bidragit till nya och/eller effektivare samverkansformer mellan arbetsmarknads- näringslivs- och utbildningsaktörer.

Prioriterade områden mål 3:

Ett sätt att utveckla arbetsmarknaden och utrusta människor med nya kompetenser eller arbete kan vara att skapa kapacitet hos aktörerna genom samverkansprojekt inom ESF+.

Samverkansprojekt kan exempelvis handla om att utveckla och stärka strukturer och insatser samt skapa arenor för att kunna genomföra certifiering, yrkesbevis och validering.

Samverkansprojekt kan också handla om att utveckla, stärka och stödja samverkan mellan utbildningsanordnare sinsemellan, men också mellan utbildningsanordnare, arbetsgivare och andra relevanta aktörer för att nå ett större antal individer och säkerställa att kompetens finns tillgänglig.

Exempel på insatser mål 3:

- Samverkansprojekt kan också handla om att utveckla, stärka och stödja samverkan mellan utbildningsanordnare sinsemellan, men också mellan utbildningsanordnare och arbetsliv för att nå ett större antal individer och säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig.
- Förstärka och utveckla samverkan inom arbetsmarknads- och utbildningspolitikens område, till exempel mellan organisationer inom idéburen sektor, näringslivsorganisationer, utbildningsanordnare och myndigheter eller andra för arbetsmarknaden relevanta organisationer.
- Samverkansprojekt som tar ett samlat grepp kring tidiga insatser för unga hos relevanta aktörer i syfte att öka delaktighet i utbildning och arbetsmarknad.
- Samverkansprojekt som stärker kapaciteten för kompetensförsörjning och matchning, exempelvis stärkt mottagarkapacitet eller utmaningar relaterat till åldersavgångar.

Socialfondens nationella urvalskriterier:

I genomförandet av ESF+ finns fem urvalskriterier som samtliga projektansökningar ska svara upp mot för att kunna bedömas som godkända av Svenska ESF-rådet. Huruvida stödsökande lever upp till urvalskriterierna eller inte bedöms utifrån svar som stödsökande ger i formuläret Ansökan om stöd. Urvalskriterierna är följande:

1. Projektiden bygger på en tydlig och relevant problemanalys som leder fram till ett tydligt definierade problem.

För att uppfylla kriteriet ska stödsökande ska definiera vilket problem projektet vill lösa. Stödsökande ska i sin problemanalys visa att projektet utgått från målgruppens och aktörernas behov. Det ska finnas en analys av problemets orsaker och dess konsekvenser. I problemanalysen ska utmaningar utifrån jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering identifieras. Det ska

finnas en relevant analys av vilka aktörer som behöver delta i projektet för att kunna lösa projektets identifierade problem.

2. Projektets mål ska ligga i linje med utlysningen, svara mot projektets definierade problem och vara uppföljnings-/utvärderingsbara.

För att uppfylla kriteriet ska projektets mål ska ligga i linje med de mål som finns i utlysningen. Projektmålen ska vara uppföljningsbara.

Kravet på utvärderingsbarhet gäller för de ansökningar i utlysningar där det är obligatoriskt med projektutvärdering.

Samtliga mål ska vara kopplade till ovanstående definierande problem. Målen ska även utgå från identifierade utmaningar kopplade till jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

3. Projektet ska tillämpa eller utveckla en eller flera relevanta metoder och tillvägagångssätt.

För att uppfylla kriteriet ska de metoder och tillvägagångssätt som stödsökande planerar att tillämpa eller utveckla vara relevanta utifrån projektets problemanalys samt projektmålen. Det ska finnas en motivering till varför de aktuella metoderna och tillvägagångssätten valts, som bygger på forskning, omvärldsbevakning eller tidigare erfarenheter av metoden.

Stödsökande ska beskriva på vilket sätt de valda metoderna och tillvägagångssätten förhåller sig till perspektiven jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

4. Projektorganisationen har kapacitet och relevant kompetens för att genomföra projektet. Projektet ska bedrivas kostnadseffektivt.

För att uppfylla kriteriet ska det finnas relevant kapacitet och kompetens tillgänglig för projektorganisationen. Det ska finnas en beskrivning av funktionerna som ska finnas i projektorganisationen (hos projektägare, deltagande aktörer och eventuella resurser som ska köpas in) och vilka kompetenser som krävs. Budgeten i sin helhet ska vara relevant och kostnadseffektiv i relation till projektets problemformulering och mål. Stödsökande ska ha ekonomisk och administrativ kapacitet att genomföra projektet.

5. Projektet ska vara förankrat, ha ett säkrat ägarskap och tydlig strategi för tillvaratagande av resultat.

För att uppfylla kriteriet ska projektet vara förankrat (både hos projektägaren och hos eventuella deltagande aktörer) och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat.

Projektet ska ha en relevant styrgrupp. Projektet ska ha identifierat vilka aktörer som behöver vara med i projektet för att kunna lösa identifierade utmaningar och projektet ska vara förankrat hos dessa. Observera att detta inte utgör ett krav på avtal eller utpekande av leverantörer av varor och tjänster.

Det ska finnas en tydlig strategi för hur projektets resultat, och lärdomarna av projektet, ska tillvaratas under och efter projektet.

När Svenska ESF-rådet har gjort bedömningen vilka projekt som är godkända eller inte, utifrån urvalskriterierna ovan, kommer följande modell för poängsättning för de godkända projekten att användas:

För att uppnå 1 poäng: Sökande har fått en extrapoäng på antingen urvalskriteriet 1 eller 5 men bedöms inte i sin helhet som stark.

För att uppnå 2 poäng: Sökande har fått en extrapoäng på både urvalskriteriet 1 och 5 men bedöms inte i sin helhet som stark.

För att uppnå 3 poäng: Sökande har fått en extra poäng på urvalskriteriet 1 samt bedömas i sin helhet som stark vilket innebär att det finns en tydlig koppling mellan problem- och behovsanalys, vald metod och definierade projektmål.

För att uppnå 4 poäng: Sökande har fått en extrapoäng på både urvalskriteriet 1 och 5 och bedömas i sin helhet som stark vilket innebär att det finns en tydlig koppling mellan problem- och behovsanalys, vald metod och definierade projektmål.

Strukturfondspartnerskapets prioriteringsgrunder

De ansökningar som Svenska ESF-rådet bedömer som godkända kommer att skickas vidare för prioritering hos det regionala Strukturfondspartnerskapet. Strukturfondspartnerskapen kommer att prioritera bland ansökningarna utifrån regionala prioriteringsgrunder.

Budget

Utläningen avser projekt som ersätts genom klumpsumma upp till 1 860 000 kronor.

Transnationalitet

Socialfondsprogrammet ESF+ 2021-2027 ska stödja satsningar på och koordinering av interregionala, gränsöverskridande och transnationella insatser där stödmottagarna finns i minst ett annat medlemsland. Programmet pekar på att transnationellt samarbete kan bidra till att effektivt lösa gemensamma utmaningar och användas som ett verktyg för innovation, lärande och spridning av resultat. Tillsammans med samhällsaktörer och projekt i andra medlemsstater kan metoder utvecklas och system och policys förbättras inom relevanta politikområden. Programmet betonar att transnationellt samarbete bidrar till att bygga ett gemensamt Europa genom att ge förutsättningar för sektors- och gränsöverskridande utbyte. Formerna för det transnationella samarbetet i projekt kan variera från studiebesök, kunskapsutbyte, jobb-skuggning till gemensamma utvecklingsprojekt.

I Socialfondsprogrammet lyfts transnationellt samarbete inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen fram. EU:s strategi för Östersjöregionen är ett samarbete mellan EU:s länder runt Östersjön. Den antogs 2009 i syfte att möta gemensamma utmaningar som länderna i regionen står inför och där samarbete över gränserna är nödvändigt för att lösa gränsöverskridande problem som är svåra att lösa på egen hand. Strategin berör EU:s medlemsstater i regionen - norra Tyskland, Polen, Litauen, Lettland, Estland, Finland, Sverige

och Danmark. Strategin har tre huvudmål: rädda havsmiljön, länka samman regionen och öka välståndet. Målet om ökat välstånd inbegriper en social dimension. Till strategin hör en handlingsplan som är indelad i fjorton policyområden. Projekt som bidrar till EU:s Östersjöstrategi är projekt med en tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och som bidrar till genomförandet av en eller flera åtgärder i handlingsplanen för EU:s Östersjöstrategi. Kopplingen till strategins mål och åtgärder ska vara tydliga.

Läs mer om Östersjöstrategin och dess handlingsplan här:
balticsea-region-strategy.eu

Transnationellt samarbete kan användas som ett verktyg för att skapa och sprida innovation samt lärande mellan socialfondsfinansierade projekt i olika länder och därmed bidra med lösningar på gränsöverskridande samhällsutmaningar. Genom det transnationella samarbetet utvecklas de nyskapande idéerna och de innovativa koncepten som är en förutsättning för social innovation.

Projektutvärdering

Projekt har möjlighet att, utifrån sina egna kunskapsbehov, upphandla utvärdering till projektet. Beroende på hur behovet ser ut kan utvärderingen ligga till grund för lärande både under projektgenomförandet och efter avslutat projekt. I de fall där en projektägare väljer att knyta en utvärdering till projektet görs en bedömning av projektets utvärderingsbarhet i syfte att säkra att det finns förutsättningar för en utvärdering.

Även om projektet väljer att inte ha en utvärdering är det ett krav att projektet säkerställer att projektet följs upp på ett ändamålsenligt sätt.

Statsstöd

Alla projekt ska bedrivas i enlighet med EU:s statsstödsregler (se främst artikel 107, Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Projekt i denna utlysning kan innebära att statsstöd lämnas till företag.

Svenska ESF-rådet kan bevilja statsstöd enligt följande EU-regler om statsstöd:

- så kallat försumbart stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (de minimisförordningen),
- stöd till utbildning enligt artikel 31 i Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (GBER).

I denna utlysning tillåts endast statsstöd i enlighet med de minimis-förordningen.

Se mer i bifogade beslutsvillkor.

Bilagor att bifoga ansökan om stöd

- Bekräftelse av ansökan
 Bekräftelsebrevet är obligatoriskt att inkomma med för de projektägare som inte använder digital signering.

- Delegationsordning
Denna bilaga är obligatorisk för samtliga sökande.
- Deminimis-blankett
Dessa bilagor är obligatoriska för stödsökande som ska använda de minimis och gäller för de företag som vid ansökan om stöd är inlagda i Projektrummet som aktörer som deltagande företag.
- Inköspolicy
Denna bilaga är obligatorisk för offentliga aktörer.
- Projektbudgetmall för klumpsummor
Denna bilaga är obligatorisk för ansökningar som gäller klumpsummor.

Bilagor till utlysningen

- Beslutsvillkor

Praktisk information

Ansökan om stöd ska lämnas på Svenska ESF-rådets digitala ansökningsformulär i Projektrummet som nås på www.esf.se. Senast klockan 16:00 den dagen utlysningen stänger ska ansökan om stöd vara inskickad i Projektrummet. En ansökan som inkommer efter denna tidpunkt kan inte beviljas. Ansökningsformuläret ska vara komplett vilket innebär att samtliga fält ska vara ifyllda. De obligatoriska bilagorna ovan ska skickas in tillsammans med ansökan om stöd för att ansökan ska anses vara komplett. Undantaget är bekräftelse av ansökan, oavsett om den görs digitalt eller manuellt, som ska vara inskickad senast 24 timmar efter att utlysningen har stängts. Denna förlängda deadline när det gäller bekräftelsebrev beror på att det inte går att bekräfta ansökan innan den är inskickad i Projektrummet.

Svenska ESF-rådet kommer att publicera information på www.esf.se när det gäller vilka projekt som beviljas medel.

